

Redaguota: 1994 11 21
Pakeitimai:

1. Parlamentas, Įstatymas
Nr. 1-2826, priimtas 92.08.04,
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO KAI KURIŲ
STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO
2. Parlamentas, Įstatymas
Nr. 1-99, priimtas 93.03.16,
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO DALINIO
PAKEITIMO IR PAPILDYMO
3. Parlamentas, Įstatymas
Nr.1-645, priimtas 94.11.08,
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO

Pabaiga ***

LIETUVOS RESPUBLIKOS

SEIMO RINKIMŲ ĮSTATYMAS

I. BENDRIEJI NUOSTATAI

1 straipsnis. Seimo narių rinkimų pagrindai

Lietuvos Respublikos Seimo (toliau - Seimo) nariai renkami ketveriems metams vienmandatėse ir daugiamandatėje rinkimų apygardose, remiantis visuotine ir lygia rinkimų teise, slaptu balsavimu tiesioginiuose mišrios sistemos rinkimuose.

2 straipsnis. Visuotinė rinkimų teisė

Rinkimų teisę turi Lietuvos Respublikos piliečiai, kuriems rinkimų dieną yra sukakę 18 metų. Rinkimuose nedalyvauja piliečiai, kurie teismo pripažinti neveiksniais.

Seimo nariu gali būti renkamas Lietuvos Respublikos pilietis, kuris nesusijęs priesaika ar pasižadėjimu užsienio valstybei ir rinkimų dieną yra ne jaunesnis kaip 25 metų bei nuolat gyvena Lietuvoje.

Seimo nariais negali būti renkami asmenys, nebaigę atlikti bausmės pagal teismo paskirtą nuosprendį, taip pat asmenys, teismo pripažinti neveiksniais.

Seimo nariais negali būti renkami asmenys, atliekantys tikrąją karo arba alternatyviąją tarnybą, taip pat neišėję į atsargą krašto apsaugos sistemos, policijos ir vidaus tarnybos karininkai, puskarininkiai ir liktiniai, kitų sukarintų ir saugumo tarnybų apmokami pareigūnai.

Kiti tiesioginiai arba netiesioginiai Lietuvos Respublikos piliečių rinkimų teisių apribojimai dėl kilmės, politinių pažiūrų, socialinės ir turinės padėties ir nacionalinės priklausomybės, lyties, išsilavinimo, kalbos, santykio su religija, užsiėmimo rūšies ir pobūdžio draudžiami.

3 straipsnis. Lygi rinkimų teisė

Kiekvienas turintis teisę rinkti Lietuvos Respublikos pilietis rinkimuose turi po vieną balsą vienmandatėje ir daugiamandatėje apygardose, o šie balsai yra lygiaverčiai kiekvieno kito, turinčio teisę rinkti, piliečio balsui.

Visi piliečiai Seime atstovaujami lygiais pagrindais pagal atstovavimo normą, kuri nustatoma prieš kiekvienus rinkimus.

4 straipsnis. Tiesioginiai rinkimai

Seimo narius rinkėjai renka be tarpininkų.

5 straipsnis. Slaptas balsavimas

Rinkėjai balsuoja asmeniškai ir slaptai. Kontroliuoti rinkėjų valią rinkimuose draudžiama.

6 straipsnis. Viešumas rengiant ir vykdant rinkimus

Valstybės institucijos ir rinkimų komisijos rinkimus rengia ir vykdo viešai. Apie visus rinkimų organizavimo renginius (susirinkimus, posėdžius) viešai turi būti pranešama ne vėliau kaip likus dviem dienoms iki renginių pradžios.

Rinkimų komisijos informuoja piliečius apie savo darbą, rinkimų apygardų ir apylinkių sudarymą, rinkimų komisijų sudėtį, buvimo vietą ir darbo laiką, apie rinkėjų sąrašus, kandidatų į Seimo narius registravimo rezultatus, balsavimo ir rinkimų rezultatus.

Masinės informacijos priemonės informuoja apie Seimo rinkimų rengimą ir vykdymą. Jų atstovai turi teisę nekliudomai dalyvauti visuose renginiuose, kuriuos organizuoja rinkimų komisijos, taip pat gauti informaciją apie rinkimų rengimą ir vykdymą.

7 straipsnis. Rinkimų rengimo ir vykdymo išlaidos

Seimo rinkimų rengimo ir vykdymo išlaidas apmoka valstybė.

II. RINKIMŲ APYGARDOS IR APYLINKĖS

8 straipsnis. Rinkimų apygardų sudarymas

Rinkimams organizuoti ir vykdyti Lietuvos Respublikos teritorija dalinama į 71 vienmandatę rinkimų apygardą, atsižvelgiant į gyventojų skaičių ir administracinę teritorinę padalijimą. Gyventojų skaičius apygardose neturi skirtis daugiau kaip 25%. Apygardų dydį, ribas ir centrus nustato ir skelbia Vyriausioji rinkimų komisija likus ne mažiau kaip 75 dienų iki rinkimų.

Taip pat sudaroma viena daugiamandatė rinkimų apygarda, kurioje balsuoja visi turintys aktyviąją rinkimų teisę Lietuvos Respublikos piliečiai. Šioje apygardoje pagal proporcinę rinkimų sistemą renkama 70 Seimo narių.

9 straipsnis. Rinkimų apylinkių sudarymas

Rinkimų apygardos dalijamos į rinkimų apylinkes. Kiekvienos rinkimų apygardos suskirstymą į rinkimų apylinkes, rinkimų apylinkių skaičių ir dydį nustato apygardos rinkimų komisija likus ne mažiau kaip 45 dienoms iki rinkimų.

Rinkimų apylinkės teritorijoje turi gyventi daugiau kaip 5000 rinkėjų.

Apygardos rinkimų komisija per 7 dienas nuo apylinkių sąrašo patvirtinimo informuoja rinkėjus, kokios yra kiekvienos rinkimų apylinkės ribos, nurodo, kur yra jos buveinė ir balsavimo patalpos.

III. RINKIMŲ ORGANIZAVIMAS

10 straipsnis. Rinkimų komisijos

Rinkimus į Seimą organizuoja ir vykdo:

- 1) Vyriausioji rinkimų komisija;
- 2) apygardų rinkimų komisijos;
- 3) apylinkių rinkimų komisijos.

Rinkimų komisijų nariai negali būti kandidatais į Seimo narius.

11 straipsnis. Vyriausiosios rinkimų komisijos sudarymas

Vyriausioji rinkimų komisija yra aukščiausia rinkimų organizavimo institucija.

Vyriausiają rinkimų komisiją, iki eilinių Seimo rinkimų dienos likus ne mažiau kaip 90 dienų, sudaro Seimas.

Vyriausioji rinkimų komisija sudaroma ketveriems metams iš:

komisijos pirmininko;

trių aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčių asmenų, kurie burtais nustatomi iš teisingumo ministro pasiūlytų šešių kandidatų;

trių aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčių asmenų, kurie burtais nustatomi iš Lietuvos teisininkų draugijos pasiūlytų šešių kandidatų.

Teisingumo ministras ir Lietuvos teisininkų draugija į Vyriausiają rinkimų komisiją gali siūlyti ir daugiau kandidatų.

Burtų traukimą Seimo posėdyje organizuoja Seimo Pirmininkas arba jo pavaduotojas.

Politinės partijos ir politinės organizacijos, gavusios Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje, nuo vieno šio daugiamandatėje rinkimų apygardoje iškeltų kandidatų sąrašo (jungtinio sąrašo) turi teisę pasiūlyti į Vyriausiają rinkimų komisiją po vieną atstovą iki komisijos sudarymo.

Seimas negali pasiūlytų kandidatų atmesti.

Visais atvejais asmenys, paskirti į Vyriausiają rinkimų komisiją iš teisingumo ministro ir Lietuvos teisininkų draugijos pasiūlytų kandidatų, turi sudaryti daugiau kaip 1/2 komisijos narių. Jeigu šių asmenų yra mažiau, komisija padidinama šiame straipsnyje nustatyta tvarka traukiant burtus po lygiai iš teisingumo ministro ir Lietuvos teisininkų draugijos pasiūlytų kandidatų, kurių turi būti dvigubai daugiau, negu reikia papildomai paskirti narių į Vyriausiają rinkimų komisiją.

Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininką skiria Seimas. Vyriausiosios rinkimų komisijos pirmininkas, taip pat komisijos nariai, burtais paskirti į komisiją, jeigu jie yra politinių partijų, politinių organizacijų nariai, turi sustabdyti savo narystę šiose partijose ir politinėse organizacijose ir darbo komisijoje laikotarpiu negali dalyvauti partijų ir organizacijų veikloje bei vykdyti jų pavedimų.

Vyriausioji rinkimų komisija savo posėdyje išsirenka

pirmininko pavaduotoją ir komisijos sekretorių. Pirmininko pavaduotojas renkamas iš narių, neatstovaujančių politinėms partijoms, politinėms organizacijoms.

12 straipsnis. Vyriausiosios rinkimų komisijos įgaliojimai

Vyriausioji rinkimų komisija:

- 1) suskirsto Lietuvos teritoriją į vienmandates rinkimų apygardas ir nustato jų ribas;
 - 2) sudaro apygardų rinkimų komisijas;
 - 3) priima kandidatų į Seimo narius iškėlimo pareiškinius dokumentus, juos tikrina, registruoja kandidatus ir skelbia rinkimuose dalyvaujančių politinių partijų, politinių organizacijų ir koalicijų iškeltų kandidatų sąrašus, jiems suteiktus numerius, taip pat vienmandatėse rinkimų apygardose iškeltus kandidatus;
 - 4) nustato balsavimo biuletenių, kitų rinkimuose naudojamų dokumentų, paketų, antspaudų pavyzdžius bei formas, jų užpildymo pavyzdžius, taip pat biuletenių antspaudavimo tvarką;
 - 5) tvarko rinkimams skirtas valstybės lėšas;
 - 6) prižiūri, kaip vykdomas šis įstatymas;
 - 7) nagrinėja skundus ir priima sprendimus dėl apygardų rinkimų komisijų, apylinkių rinkimų komisijų sprendimų;
 - 8) vykdo ir daugiamandatės apygardos rinkimų komisijos funkcijas;
 - 9) nustato ir skelbia galutinius rinkimų rezultatus;
 - 10) išrinktam kandidatui išduoda Lietuvos Respublikos Seimo nario pažymėjimą;
 - 11) perduoda Valstybės archyvui saugoti rinkėjų sąrašus, balsų skaičiavimo ir kitus rinkimų komisijų protokolus;
 - 12) vykdo kitus šiame įstatyme numatytus įgaliojimus.
- Vyriausioji rinkimų komisija negali aiškinti šio įstatymo nuostatų. Prireikus tai padaryti, Vyriausioji rinkimų komisija kreipiasi į Seimą dėl šio įstatymo pakeitimo. Vyriausiosios rinkimų komisijos pateiktus klausimus Seimas svarsto ypatingos skubos tvarka.

13 straipsnis. Apygardų rinkimų komisijų sudarymas

Apygardų rinkimų komisijas sudaro Vyriausioji rinkimų komisija ne vėliau kaip per 20 dienų nuo pastarosios sudarymo.

Jei rinkimai vyksta vienoje ar keliose apygardose, tų apygardų rinkimų komisijos sudaromos ne vėliau kaip per 20 dienų nuo nutarimo paskelbti rinkimus priėmimo datos.

Apygardų rinkimų komisijos sudaromos iš:

dviejų tame mieste, rajone gyvenančių ar dirbančių ir aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčių asmenų, kuriuos pasiūlo teisingumo ministras;

dviejų tame mieste, rajone gyvenančių ar dirbančių ir aukštąjį teisinį išsilavinimą turinčių asmenų, kuriuos pasiūlo Lietuvos teisininkų draugija.

Teisingumo ministras ir Lietuvos teisininkų draugija gali siūlyti ir daugiau kandidatų.

Politinės partijos ir politinės organizacijos, gavusios Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje pagal iškeltų kandidatų sąrašą (jungtinį sąrašą), nuo vieno šio daugiamandatėje apygardoje iškeltų kandidatų sąrašo (jungtinio sąrašo) turi teisę pasiūlyti į apygardų rinkimų komisijas po du savo atstovus. Vyriausioji rinkimų komisija šių kandidatų atmesti negali. Jei kandidatų nebuvo pasiūlyta, Vyriausioji rinkimų komisija vietoje jų gali papildomai skirti komisijos

nariais kandidatus, pasiūlytus teisingumo ministro ir Lietuvos teisininkų draugijos.

Visais atvejais asmenys, paskirti į apygardų rinkimų komisijas iš teisingumo ministro ir Lietuvos teisininkų draugijos pasiūlytų kandidatų, turi sudaryti ne mažiau kaip 1/3 komisijos narių. Jeigu šių asmenų yra mažiau, komisija padidinama po lygiai iš teisingumo ministro ir Lietuvos teisininkų draugijos pasiūlytų kandidatų.

Apygardos rinkimų komisijos pirmininką skiria Vyriausioji rinkimų komisija.

Apygardos rinkimų komisija savo pirmajame posėdyje išsirenka komisijos pirmininko pavaduotoją ir sekretorių.

13-1 straipsnis. Apygardos rinkimų komisijos įgaliojimai

Apygardos rinkimų komisija:

- 1) suskirsto rinkimų apygardos teritoriją į rinkimų apylinkes, nustato jų ribas ir apylinkių numeraciją;

- 2) informuoja rinkimų apygardoje gyvenančius rinkėjus apie rinkimų apylinkių ribas, jų buveines, darbo laiką ir balsavimo patalpas;

- 3) prižiūri, kaip rinkimų apygardoje vykdomas šis įstatymas;

- 4) surašo rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolą;

- 5) svarsto skundus dėl apylinkių rinkimų komisijų sprendimų ir veiksmų, priima dėl jų sprendimus;

- 6) vykdo kitus šiame įstatyme numatytus įgaliojimus.

14 straipsnis. Apylinkių rinkimų komisijų sudarymas

Apylinkių rinkimų komisijas sudaro apygardų rinkimų komisijos ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pastarųjų sudarymo.

Apylinkių rinkimų komisijos sudaromos iš kandidatų, kuriuos pasiūlo politinės partijos ir politinės organizacijos, gavusios Seimo narių mandatų daugiamandatėje rinkimų apygardoje pagal iškeltų kandidatų sarašą (jungtinį sarašą). Šios politinės partijos ir politinės organizacijos turi teisę pasiūlyti į apylinkių rinkimų komisiją iki trijų savo atstovų. Jeigu kandidatų nebuvo pasiūlyta, apygardų rinkimų komisijos gali proporcingai padidinti nurodytųjų politinių jėgų atstovavimo normą.

Apygardų rinkimų komisijos negali atmesti šiame straipsnyje nurodytų kandidatų, pasiūlytų į apylinkės rinkimų komisiją.

Apylinkių rinkimų komisijų pirmininkus skiria apygardų rinkimų komisijos.

Apylinkės rinkimų komisija savo pirmajame posėdyje išsirenka komisijos pirmininko pavaduotoją ir sekretorių.

14-1 straipsnis. Apylinkės rinkimų komisijos įgaliojimai

Apylinkės rinkimų komisija:

- 1) iš savivaldybių valdymo institucijų gauna rinkėjų sarašus, juos tikslina ir tvirtina;

- 2) nagrinėja skundus dėl rinkėjų saraše padarytų klaidų;

- 3) likus iki rinkimų ne mažiau kaip 25 dienoms, pateikia apylinkės rinkėjų sarašą apygardos rinkimų komisijai;

- 4) įteikia ar kitaip perduoda rinkėjams balsavimo pažymėjimus;

- 5) garantuoja, kad pagal šio įstatymo reikalavimus būtų

įrengtos balsavimo patalpos ir balsadėžės;

6) rinkimų dieną organizuoja rinkimų apylinkėje balsavimą;

7) suskaičiuoja balsus, surašo apylinkės balsų skaičiavimo protokolą;

8) svarsto tos apylinkės rinkėjų ir stebėtojų skundus rinkimų rengimo, balsavimo organizavimo, balsų skaičiavimo, balsų skaičiavimo protokolų surašymo klausimais ir priima dėl jų sprendimus;

9) vykdo kitus šiame įstatyme numatytus įgaliojimus.

15 straipsnis. Rinkimų komisijų darbo organizavimas

Rinkimų komisijų posėdžiai yra teisėti, jeigu juose dalyvauja ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių. Komisijų sprendimai priimami atviru balsavimu posėdyje dalyvaujančių komisijos narių balsų dauguma. Balsams pasidalijus po lygiai, lemia komisijos pirmininko balsas. Komisijos nariai, nesutinkantys su sprendimu, turi teisę raštu pareikšti atskirąją nuomonę, kuri pridedama prie protokolo.

Pasibaigus balsavimui, apylinkės rinkimų komisijos, apygardų rinkimų komisijos gali priimti sprendimus tik dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo.

Visų rinkimų komisijų visi posėdžiai yra vieši. Juose turi teisę dalyvauti politinių partijų ir politinių organizacijų bei kandidatų į Seimo narius stebėtojai, visų masinės informacijos priemonių atstovai.

Niekas neturi teisės rengti neviešų rinkimų komisijų posėdžių.

Nuo rinkimų komisijų sudarymo jų pirmininkams ir nariams draudžiama bet kokia forma vykdyti rinkimų agitaciją ar kitaip bandyti paveikti rinkėjų valią. Asmenys, pažeidę šį reikalavimą, gali būti atleisti iš komisijos.

16 straipsnis. Skundai dėl rinkimų komisijų sprendimų, priimtų iki balsavimo pabaigos

Politinės partijos ir politinės organizacijos, iškėlusios kandidatą į Seimo narius, kandidatai į Seimo narius, jų įgaliotiniai, stebėtojai rinkimų komisijų sprendimus, priimtus iki balsavimo pabaigos, gali apskųsti:

1) apylinkių rinkimų komisijų - apygardos rinkimų komisijai;

2) apygardų rinkimų komisijų - Vyriausiajai rinkimų komisijai;

3) Vyriausiosios rinkimų komisijos - Vilniaus apygardos teismui;

Skundai turi būti išnagrinėti ne vėliau kaip per 48 valandas nuo skundo padavimo. Į šį terminą įskaitomos ir nedarbo dienos. Vilniaus apygardos teismo sprendimas įsiteisėja nuo paskelbimo.

Pakeitimai:

1. Nr.1-645; 1994.11.08.; Žin., 1994, Nr.89-1718.

17 straipsnis. Parama rinkimų komisijoms

Valstybės institucijos, įmonės, įstaigos bei organizacijos, jų pareigūnai privalo padėti rinkimų komisijoms vykdyti šių įgaliojimus, teikti joms reikalingas žinias.

Valstybės institucijos, įmonės, įstaigos ir organizacijos, jų pareigūnai ne vėliau kaip per 3 dienas privalo apsvarstyti

rinkimų komisijų pateiktus prašymus ir duoti rinkimų komisijai motyvuotą atsakymą.

Pagalbiniams darbams rinkimų komisija gali samdyti reikiama skaičių personalo.

Vietos savivaldybės, valstybės įstaigos ir organizacijos privalo suteikti rinkimų komisijoms patalpas bei įrengimus rinkimams rengti ir vykdyti.

18 straipsnis. Rinkimų komisijų narių darbo apmokėjimas

Rinkimų komisijų pirmininkai ir nariai už darbą rinkimų komisijose gauna atlyginimą pagal Vyriausiosios rinkimų komisijos pateiktus ir Vyriausybės patvirtintus tarifus. Rinkimų komisijų pirmininkams ir nariams, dirbantiems įmonėse, įstaigose, organizacijose ir dėl savo veiklos rinkimų komisijose negaunantiems darbo užmokesčio, valstybė išmoka vidutinio darbo užmokesčio toje darbo vietoje dydžio sumą.

19 straipsnis. Rinkimų komisijų sudėties keitimas

Rinkimų komisijų pirmininkus ir narius iš jų pareigų komisijoje gali atleisti institucija, patvirtinusi komisijos sudėtį.

Prireikus naujas rinkimų komisijos pirmininkas ar narys skiriamas šio įstatymo nustatyta tvarka.

IV. RINKĖJŲ SĄRAŠAI

20 straipsnis. Rinkėjų sąrašų sudarymas

Rinkimams vykdyti sudaromi kiekvienos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašai. Juos sudaro atitinkamų savivaldybių valdymo institucijos ir jų vadovų pasirašytus perduoda apylinkių rinkimų komisijoms likus ne mažiau kaip 30 dienų iki rinkimų dienos.

Rinkimų komisijos gautus rinkėjų sąrašus patikslina ir juos tvirtina. Patvirtintą rinkėjų sąrašą pasirašo apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ir sekretorius.

21 straipsnis. Piliečių įrašymo į rinkėjų sąrašus bendroji tvarka

Į apylinkės rinkėjų sąrašą įrašomi aktyviają rinkimų teisę turintys Lietuvos Respublikos piliečiai, kurie sąrašo sudarymo metu nuolat gyvena tos rinkimų apylinkės teritorijoje.

Jei po sąrašų sudarymo pradžios rinkėjas pakeitė savo nuolatinę gyvenamąją vietą, jis gali būti įrašomas į apylinkės rinkėjų sąrašus pagal naują nuolatinę gyvenamąją vietą, jei likus ne mažiau kaip 35 dienoms iki rinkimų šios apylinkės komisijai jis padavė pareiškimą dėl jo įrašymo į rinkėjų sąrašą. Apylinkės rinkimų komisija turi pasirūpinti, kad jis būtų išbrauktas iš tos apylinkės rinkėjų sąrašo, kur buvo jo ankstesnė nuolatinė gyvenamoji vieta.

22 straipsnis. Užsienyje esančių Lietuvos Respublikos

piliečių įrašymas į sąrašus

Užsienyje esantys Lietuvos Respublikos piliečiai, jei jie neišrašomi į rinkėjų sąrašus bendrąja tvarka, pagal jų pasirinkimą gali būti įrašomi į rinkimų apygardos, kurios teritorijoje jie nuolatos gyveno iki išvykimo iš Lietuvos Respublikos, rinkėjų sąrašus.

Užsienyje esantys Lietuvos Respublikos piliečiai pareiškimą dėl įrašymo į rinkėjų sąrašus paduoda Lietuvos Respublikos diplomatinei atstovybei likus ne mažiau kaip 50 dienų iki rinkimų, jei Vyriausioji rinkimų komisija nėra nustačiusi trumpesnio termino.

23 straipsnis. Krašto apsaugos karių įrašymas į rinkėjų sąrašus

Asmenys, atliekantys tikrąją karinę arba alternatyvią tarnybą, įrašomi į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, kurios teritorijoje jie nuolatos gyveno iki jie buvo pašaukti atlikti tikrąją karinę arba alternatyvią tarnybą.

Krašto apsaugos sistemos ir vidaus tarnybos karininkai, puskarininkiai ir liktiniai įrašomi į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašus, kurios teritorijoje jie nuolatos gyvena.

24 straipsnis. Rinkėjų įrašymas tik į vieną sąrašą

Kiekvienas rinkėjas gali būti įrašytas tik į vieną rinkėjų sąrašą. Tai tikrina Vyriausioji rinkimų komisija. Nustačiusi, kad rinkėjas yra įrašytas į kelių apylinkių rinkėjų sąrašus, likus ne mažiau kaip 20 dienų iki rinkimų ji kreipiasi į rinkėją, kad šis per 10 dienų praneštų, į kurią apylinkės rinkėjų sąrašą jis norėtų būti įrašytas. Jei per nustatytą terminą rinkėjas neapsisprendžia, Vyriausioji rinkimų komisija jį įrašo į tos rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašą, kurioje, jos nuomone, rinkėjui patogiau balsuoti, ir apie tai per 3 dienas praneša rinkėjui. Toks Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimas negali būti apskūstas.

25 straipsnis. Rinkėjų sąrašų paskelbimas

Likus ne mažiau kaip 20 dienų iki rinkimų apylinkės rinkimų komisija viešai paskelbia, kad rinkėjų sąrašai parengti ir sudaro sąlygas rinkėjams su jais susipažinti, nurodydama laiką ir vietą šiai rinkėjų teisei įgyvendinti.

26 straipsnis. Rinkėjų sąrašų patikslinimas

Pastabas dėl netikslumų rinkėjų sąrašė bet kuris rinkėjas, kandidato į Seimo narius ar politinės partijos, politinės organizacijos įgaliotinis gali pateikti apylinkės rinkimų komisijai likus ne mažiau kaip 7 dienoms iki rinkimų. Apylinkės rinkimų komisija pastabas privalo išnagrinėti ir sprendimą priimti per 2 dienas nuo jų gavimo. Apylinkės rinkimų komisijos sprendimas gali būti apskūstas apygardos rinkimų komisijai per 2 dienas; apygardos rinkimų komisijos sprendimą privalo priimti per 2 dienas nuo skundo gavimo. Apygardos rinkimų komisijos sprendimas yra galutinis.

27 straipsnis. Skundai dėl rinkimų teisės atstatymo

Skundus dėl rinkėjų sąrašų padarytų klaidų, dėl kurių rinkėjas negali realizuoti savo teisės rinkti, rinkėjas ar politinės partijos, politinės organizacijos atstovas pateikia apylinkės rinkimų komisijai likus ne mažiau kaip 7 dienoms iki rinkimų. Apylinkės rinkimų komisija skundą privalo išnagrinėti ir sprendimą priimti tuoj pat arba ne vėliau kaip per 2 dienas nuo jo gavimo, jeigu iki rinkimų dienos liko daugiau kaip 10 dienų.

Apylinkės rinkimų komisijos sprendimas per 3 dienas gali būti apskųstas apylinkės teismui, kuris skundą išnagrinėja per 2 dienas, o jo sprendimas yra galutinis.

Praleidus pastaboms ir skundams pareikšti nustatytus terminus, pastabos ir skundai nenagrinėjami.

Apie gautus skundus ir rinkėjų sąrašuose padarytus pataisymus apylinkių rinkimų komisijos praneša Vyriausiajai ir apygardos rinkimų komisijoms per kiek įmanoma trumpesnį laiką, bet ne vėliau kaip per 24 valandas.

Pakeitimai:

1.Nr.1-645; 1994.11.08.; Žin., 1994, Nr.89-1718.

28 straipsnis.Rinkimų apygardų rinkėjų sąrašai

Apygardos rinkėjų sąrašus sudaro apygardos rinkimų komisijos pagal apylinkių rinkimų komisijų pateiktus apylinkių rinkėjų sąrašus.

29 straipsnis.Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašas

Lietuvos Respublikos rinkėjų sąrašą sudaro Vyriausioji rinkimų komisija pagal apygardų rinkimų komisijų pateiktus apygardų rinkėjų sąrašus likus ne mažiau kaip 20 dienų iki rinkimų dienos.

V. KANDIDATŲ Į SEIMO NARIUS KĖLIMAS

30 straipsnis.Kandidatų į Seimo narius kėlimas vienmandatėse ir daugiamandatėje rinkimų apygardose

Kandidatus į Seimo narius vien mandatėse ir daugiamandatėje rinkimų apygardose turi teisę kelti politinės partijos, įregistruotos rinkimams pagal Politinių partijų įstatymą ne vėliau kaip prieš 35 dienas iki rinkimų, taip pat politinės organizacijos, kurių veikiantys įstatai su nuoroda į politinę organizacijos pobūdį bei jų pakeitimai yra įregistruoti Teisingumo ministerijoje ne vėliau kaip prieš 2 mėnesius iki rinkimų, ir jei yra ne mažiau kaip 1 tūkstantis rinkėjų parašų, remiančių judėjimo dalyvavimą rinkimuose.

Pavieniai asmenys gali iškelti save kandidatais į Seimo narius vienmandatėse rinkimų apygardose, jeigu jų kandidatūrą remia raštu ne mažiau kaip 1 tūkstantis tos apygardos rinkėjų.

Daugiamandatėje rinkimų apygardoje politinės partijos ir politinės organizacijos ar jų koalicijos savo kandidatus į Seimo narius kelia, pateikdami kandidatų sąrašus. Sąrašų negali būti įrašyta mažiau kaip 20 kandidatų.

31 straipsnis.Kandidatų iškėlimo pareiškiniai dokumentai

Politinės partijos ar politinės organizacijos, keliančios

kandidatus, turi pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai šiuos pareiškinius dokumentus:

1) įstatus, jų pakeitimus, registracijos dokumentus ir rinkėjų parašus pagal šio įstatymo 30 straipsnio pirmosios dalies reikalavimus;

2) pareiškimą apie dalyvavimą rinkimuose, kur nurodytos rinkimų apygardos, kuriose politinės partijos ar politinės organizacijos numato kelti savo kandidatus;

3) daugiamandatėje rinkimų apygardoje keliamų kandidatų sąrašą, kuriame kandidatai surašyti iš eilės. Jeigu politinės organizacijos įstatai nenumato kitaip, kandidatų sąrašas turi būti patvirtintas organizacijos suvažiavime ar konferencijoje;

4) išrašus iš sprendimų dėl kandidatų konkrečiose vienmandatėse rinkimų apygardose iškėlimo;

5) iškeltų kandidatų raštiškus sutikimus būti iškeltiems konkrečiose rinkimų apygardose. Sutikime turi būti kandidato išsipareigojimas, jei jis bus išrinktas, nutraukti darbinę ar kitokią veiklą, nesuderinamą su Seimo nario statusu;

6) dokumentus, patvirtinančius, kad yra sumokėtas sąrašo rinkiminis užstatas lygus 1 vidutiniam mėnesiniam darbo užmokesčiui (VMDU), padaugintam iš kandidatų skaičiaus sąrašė;

7) dokumentus, patvirtinančius, kad yra sumokėti organizacijos iškeltų kandidatų vienmandatėse apygardose rinkiminiai užstatai - po 1 vidutinį mėnesinį darbo užmokestį (VMDU) už kiekvieną.

Pavieniai asmenys, iškėlę save kandidatais į Seimo narius, apygardos rinkimų komisijai turi pateikti:

1) pareiškimą apie savęs iškėlimą kandidatų į Seimo narius konkrečioje rinkimų apygardoje. Pareiškime turi būti kandidato išsipareigojimas, jei jis bus išrinktas, nutraukti darbinę ar kitokią veiklą, nesuderinamą su Seimo nario statusu;

2) ne mažiau kaip 1 tūkstantį tos rinkimų apygardos rinkėjų, remiančių šį iškėlimą, parašų;

3) dokumentą, patvirtinantį, kad yra įmokėtas rinkiminis užstatas, lygus 1 vidutiniam mėnesiniam darbo užmokesčiui (VMDU).

Taip pat turi būti nurodyta visų kandidatų vardas, pavardė, gimimo data, gyvenamoji vieta ir pateiktas dokumentas, patvirtinantis Lietuvos Respublikos pilietybę. Kandidatai, kurie yra davę kitų valstybių piliečio priesaiką, turi raštu jos atsisakyti.

Užstatas gražinamas laimėjusiam rinkimus kandidatui ir politinėms organizacijoms, kurių sąrašai gauna teisę dalyvauti mandatų paskirstyme. Kiti užstatai pervedami į valstybės biudžetą.

Pareiškinių dokumentų įteikimas pradedamas likus 65 dienoms ir baigiamas likus 35 dienoms iki rinkimų.

Gavusi politinės organizacijos pareiškinius dokumentus, Vyriausioji rinkimų komisija turi per 2 dienas kreiptis į Teisingumo ministeriją dėl organizacijos registracijos fakto patvirtinimo. Teisingumo ministerija turi duoti raštišką atsakymą per 2 dienas. Gavusi pranešimą apie kokius nors registracijos trūkumus, Vyriausioji rinkimų komisija turi apie tai nedelsdama pranešti politinės organizacijos įgaliotiniui.

32 straipsnis. Įgaliotinis rinkimams

Pateikiant politinės partijos, politinės organizacijos ar pavienio kandidato rinkimų pareiškinius dokumentus turi būti nurodomi jų įgaliotinių rinkimams pavardės ir adresai.

33 straipsnis. Kandidatų į Seimo narius kėlimas ir įrašymas į sarašą

Kiekvienas kandidatas į Seimo narius gali būti įrašytas tik į vienos politinės partijos ar politinės organizacijos iškeltų kandidatų sarašą daugiamandatėje rinkimų apygardoje. Asmuo, įrašytas į tokį sarašą, turi teisę tuo pat metu būti iškelto kandidatu į Seimo narius dar ir vienoje vienmandatėje rinkimų apygardoje.

Jeigu asmuo yra įrašytas daugiau kaip į vienos politinės organizacijos iškeltų kandidatų sarašą daugiamandatėje rinkimų apygardoje arba yra iškelto daugiau kaip vienoje vienmandatėje rinkimų apygardoje, Vyriausioji rinkimų komisija pareikalauja iš jo pasirinkti, kurios politinės organizacijos iškeltų kandidatų saraše, taip pat kokioje vienoje vienmandatėje rinkimų apygardoje jis norėtų balotiruotis. Jei likus 35 dienų iki rinkimų kandidatas nepraneša apie savo pasirinkimą, jis išbraukiamas iš visų kandidatų sarašų daugiamandatėje ir visose vienmandatėse rinkimų apygardose.

34 straipsnis. Kandidatų sarašų sujungimas

Likus ne mažiau kaip 35 dienoms iki rinkimų dienos kelios politinės partijos ar politinės organizacijos gali sujungti savo iškeltų kandidatų sarašus. Tam jie privalo pateikti Vyriausiajai rinkimų komisijai pareiškimus dėl kandidatų sarašų sujungimo. Jungtiniai sarašai laikomi vienu sarašu. Viena politinė partija ar politinė organizacija negali dalyvauti daugiau kaip viename jungtiniame kandidatų saraše.

35 straipsnis. Teisė atsiimti rinkimų pareiškimus dokumentus

Politinė partija ar politinė organizacija, taip pat asmuo, iškelto vienmandatėje rinkimų apygardoje arba politinės organizacijos saraše, bet kuriuo metu gali atsiimti savo rinkimų pareiškimus dokumentus, tačiau ne vėliau kaip likus 15 dienų iki rinkimų. Dėl to reikia raštu kreiptis į Vyriausiąją rinkimų komisiją ir pranešti atitinkamai politinei organizacijai.

Jai pareiškimus dokumentus atsiima politinė organizacija, esanti koalicijoje, tai kandidatai išbraukiami iš jungtinio kandidatų sarašo ir gali būti pakeičiamas koalicijos pavadinimas. Šiuo atveju būtina raštu informuoti koalicijos partnerius. Jeigu atsiėmus pareiškimus rinkimų dokumentus koalicijos daliai jungtiniame kandidatų saraše lieka tik vienos politinės partijos ar politinės organizacijos kandidatai, jie rinkimuose dalyvauja tik kaip šios politinės partijos ar politinės organizacijos kandidatai.

36 straipsnis. Kandidatų ir jų sarašų paskelbimas

Pasibaigus kandidatų sarašų pateikimo terminui, Teisingumo ministerija per 1 dieną Vyriausiosios rinkimų komisijos reikalavimu oficialiai patvirtina, kokios politinės partijos ir politinės organizacijos yra įregistruoti, kokių veikla yra sustabdyta ar nutraukta. Kita dieną po Teisingumo ministerijos oficialaus patvirtinimo gavimo Vyriausioji rinkimų komisija, dalyvaujant politinių partijų įgaliotiniams, organizuoja eilės

numerių suteikimą pagal burtus atskirais sąrašais rinkimuose dalyvaujančioms politinėms partijoms, politinėms organizacijoms ir jų koalicijoms.

Likus ne mažiau kaip 30 dienų iki rinkimų Vyriausioji rinkimų komisija skelbia rinkimuose dalyvaujančių politinių partijų, politinių organizacijų ir koalicijų iškeltų kandidatų sąrašus, jiems suteiktus numerius, taip pat vienmandatėse rinkimų apygardose iškeltus kandidatus.

Nuo tokio paskelbimo dienos prasideda rinkimų kampanija.

VI. KANDIDATŲ Į SEIMO NARIUS VEIKLOS GARANTIJOS

37 straipsnis. Kandidato į Seimo narius teisė
pasisakyti susirinkimuose, naudotis
masinės informacijos priemonėmis

Kandidatai į Seimo narius po kandidatų sąrašų paskelbimo rinkimų apygardose turi lygią teisę pasisakyti rinkėjų ir kitokiuose susirinkimuose, pasitarimuose, posėdžiuose, valstybinėse masinės informacijos priemonėse ir skelbti savo rinkiminę programą.

Valstybinės valdžios ir valdymo institucijų vadovai turi padėti kandidatams į Seimo narius organizuoti susitikimus su rinkėjais, gauti reikalingą informaciją, išskyrus neskelbtiną.

38 straipsnis. Atsakomybė už Lietuvos Respublikos Seimo
rinkimų įstatymo pažeidimą

Asmenys, smurtu, apgaule, grasinimais arba kitaip kliudantys rinkėjams įgyvendinti teisę rinkti ir būti išrinktais į Seimą, organizuoti rinkiminę agitaciją, taip pat rinkimų komisijų nariai, kiti pareigūnai, suklastoję rinkimų dokumentus, neteisingai suskaičiavę balsus, pažeidę balsavimo slaptumą arba kitaip pažeidę šį įstatymą, atsako pagal Lietuvos Respublikos įstatymus. Atsakomybėn taip pat traukiami asmenys, paskelbę arba kitaip platinę melagingus duomenis apie kandidatą į Seimo narius ar trukdę kandidatui susitikti su rinkėjais.

39 straipsnis. Kandidato į Seimo narius teisė būti
atleistam nuo darbo ar tarnybinių
pareigų rinkimų kampanijos laikui

Įrašytas į kandidatų sąrašus kandidatas rinkimų į Seimą organizavimo ir vykdymo laikui, bet ne ilgiau kaip 1 mėnesį, jo prašymu gali būti atleidžiamas nuo darbo ar tarnybinių pareigų.

40 straipsnis. Kandidato į Seimo narius neliečiamybė

Kandidatas į Seimo narius rinkimų kampanijos metu, taip pat po rinkimų negali būti be Vyriausiosios rinkimų komisijos sutikimo patrauktas baudžiamojon atsakomybėn, suimtas, jam negali būti taikomos administracinės nuobaudos teismine tvarka už veiksmus, padarytus rinkimų kampanijos metu.

41 straipsnis. Rinkimų stebėtojai

Politinės partijos, politinės organizacijos ar pavienio kandidato rinkimų stebėtojas yra asmuo, turintis Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytos formos pažymėjimą.

Rinkimų stebėtojai turi teisę reikalauti, kad rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai, taip pat balsavimo patalpoje esantys asmenys laikytųsi šio ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų.

VII. RINKIMINĖ AGITACIJA

42 straipsnis. Rinkiminės agitacijos pagrindai

Politinės partijos, politinės organizacijos ir pavieniai kandidatai rinkiminę agitaciją gali pradėti nuo tos dienos, kai prasideda rinkimų kampanija.

Rinkiminė agitacija gali būti vykdoma bet kokiomis formomis ir būdais, išskyrus tuos, kurie pažeidžia Lietuvos Respublikos Konstituciją ir įstatymus.

43 straipsnis. Naudojimosi masinės informacijos priemonėmis sąlygos ir tvarka

Politinėms partijoms, politinėms organizacijoms, iškėlusiems kandidatus, taip pat paviniams kandidatams suteikiama teisė nemokamai naudotis valstybinėmis masinės informacijos priemonėmis. Konkrečiai radijo ir televizijos laidų apimtį ir laiką, skirtą rinkiminei agitacijai, nustato Vyriausioji rinkimų komisija, suderinusi su radijo ir televizijos vadovais, ir paskirsto taip, kad būtų išlaikytas lygybės principas tarp politinių partijų ir politinių organizacijų, dalyvaujančių rinkimuose, ir tarp save iškėlusių kandidatų. Kiekvienai politinei partijai ar politinei organizacijai skiriama ne mažiau kaip 1,5 val. valstybinės televizijos laiko, o save iškėlusiems kandidatams - 5 min. kiekvienam.

Save iškėlę kandidatai turi teisę nemokamai pateikti ne ilgesnį kaip 1 mašinraščio puslapio savo rinkiminės programos tekstą valstybės laikraščiuose ir apygardų, kuriose jie iškelti, savivaldybių laikraščiuose. Agitaciją komercinėse masinės informacijos priemonėse riboja tik rinkimų sąskaitų dydis.

Visus ginčus dėl rinkiminės agitacijos sprendžia Vyriausioji rinkimų komisija, vadovaudamasi politinių partijų ir politinių organizacijų, taip pat pavienių kandidatų lygiateisiškumo principu.

Jeigu masinės informacijos priemonės paskelbia kompromituojančią medžiagą apie kandidatus į Seimo narius, tai ne vėliau kaip per 5 dienas iki rinkimų privalo suteikti galimybę pareikšti atsakomąją nuomonę.

44 straipsnis. Draudimas valstybės institucijų pareigūnams daryti poveikį rinkėjų valiai

Rinkimų kampanijos metu valstybės institucijų pareigūnams, taip pat valstybinių masinės informacijos priemonių darbuotojams draudžiama naudojantis tarnybinėmis pareigomis bet kokia forma vykdyti rinkiminę agitaciją ar kitaip bandyti paveikti rinkėjų valią.

Jeigu tokie asmenys yra kandidatai į Seimo narius, masinės informacijos priemonėse jie gali pasisakyti tik šio įstatymo 43 straipsnyje nustatyta tvarka. Jeigu jų pareigų vykdymas reikalauja pranešti masinės informacijos priemonėms svarbias žinias, tą jie gali padaryti tik spaudos konferencijoje.

45 straipsnis. Rinkiminės agitacijos finansavimas

Rinkiminė agitacija finansuojama iš valstybės, taip pat politinių partijų, politinių organizacijų ir kandidatų į Seimo narius gautų lėšų, kurios kaupiamos specialiose rinkimų sąskaitose. Maksimalus leidžiamų panaudoti rinkimų kampanijai lėšų dydis yra 20 VMDU pavieniam kandidatui ir 200 VMDU politinei organizacijai. Jei pervestų į atitinkamą sąskaitą lėšų dydis viršija nustatytą sumą, bankas perteklių perveda į valstybės biudžetą.

Kandidatams iš valstybės lėšų apmokama už pagal šį įstatymą skirtą laiką valstybiniame radijuje ir televizijoje, už kandidato vienmandatėje apygardoje rinkiminio plakato, taip pat rinkiminės programos valstybiniuose ir savivaldybių laikraščiuose atspausdinimą, už politinių organizacijų kandidatų sąrašų atspausdinimą.

Rinkiminei agitacijai skirtų lėšų panaudojimą kontroliuoja finansų organai ir Vyriausioji rinkimų komisija. Ataskaitas apie lėšų šaltinius ir naudojimą rinkiminei agitacijai politinės partijos ir politinės organizacijos turi paskelbti spaudoje ne vėliau kaip per 15 dienų po rinkimų.

46 straipsnis. Rinkiminės agitacijos draudimas rinkimų dieną

Rinkiminė agitacija draudžiama likus 24 valandoms iki rinkimų pradžios ir rinkimų dieną, išskyrus nuolatinę vaizdinę agitaciją tam skirtose vietose, jeigu ji iškabinta likus ne mažiau kaip 48 valandoms iki rinkimų pradžios. Jokių vaizdinių rinkiminės agitacijos priemonių negali būti balsavimo patalpoje ir 50 metrų atstumu aplink ją.

VIII. PARENGTINĖ RINKIMŲ ORGANIZAVIMO VEIKLA

47 straipsnis. Rinkimų dokumentų pavyzdžių nustatymas

Balsavimo pažymėjimų, balsavimo biuletenių, vidinių ir išorinių vokų balsavimui paštu, kitų rinkimuose naudojamų oficialių vokų, paketų, dokumentų, antspaudų pavyzdžius bei formas, taip pat jų užpildymo pavyzdžius nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

48 straipsnis. Rinkimų biuleteniai

Rinkimams į Seimą kiekvienam rinkėjui pateikiami du biuleteniai: vienas balsavimui dėl kandidato konkrečioje vienmandatėje apygardoje, kitas – dėl politinės partijos ar politinės organizacijos (koalicijos) kandidatų sąrašų daugiamandatėje apygardoje.

Į vienmنداčių apygardų rinkimų biuletėnį kandidatai į Seimo narius įrašomi pagal abėcėlę, nurodoma kiekvieno kandidato į Seimo narius pavardė, vardas ir jį iškėlusios politinės organizacijos pavadinimas.

Daugiamandatės rinkimų apygardos biuletenyje įrašomi politinių organizacijų, kurios iškėlė kandidatų sąrašus,

pavadinimai pagal joms suteiktus eilės numerius didėjančia tvarka.

49 straipsnis. Rinkimų biuletenių pristatymas

Rinkimų biuleteniai ir vokai rinkimų apylinkėms ir pašto skyriams pristatomi likus ne mažiau kaip 7 dienoms iki rinkimų.

Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir laivuose, plaukiojančiuose su Lietuvos valstybine vėliava, rinkimų biuleteniai ir vokai balsavimui paštu turi būti laisvai prieinami rinkėjams likus ne mažiau kaip 10 dienų iki rinkimų.

Vyriausioji rinkimų komisija atsako už rinkimų biuletenių ir vokų balsavimui paštu išleidimą ir pristatymą nepažeidžiant nurodytų terminų.

50 straipsnis. Balsavimo pažymėjimas

Numeruotus balsavimo pažymėjimus išduoda apylinkių rinkimų komisijos.

Balsavimo pažymėjime nurodoma:

- 1) rinkėjo vardas, pavardė;
- 2) rinkėjo gimimo data (metai, mėnuo, diena);
- 3) rinkėjo adresas;
- 4) apygarda, kurioje rinkėjas balsuoja;
- 5) apylinkės, į kurios rinkėjų sąrašus įtrauktas rinkėjas, adresas.

51 straipsnis. Balsavimo pažymėjimo įteikimas rinkėjams

Balsavimo pažymėjimai įteikiami rinkėjams likus ne mažiau kaip 10 dienų iki rinkimų dienos. Jei dėl rinkimų komisijos kaltės balsavimo pažymėjimas nebuvo įteiktas, jis turi būti išduodamas tuoj pat, rinkėjui pareikalavus.

Rinkėjui, kuriam buvo išduotas balsavimo pažymėjimas su netikslumais, arba dėl klaidos rinkėjų sąrašė nebuvo visai išduotas, teisingas balsavimo pažymėjimas išduodamas tuoj pat po klaidos ištaisymo.

52 straipsnis. Balsavimo pažymėjimo dublikatas

Rinkėjo raštišku prašymu jam gali būti išduotas balsavimo pažymėjimo dublikatas. Balsavimo pažymėjimų dublikatai neišduodami rinkimų dieną.

IX. BALSAVIMAS

53 straipsnis. Balsavimo laikas ir vieta

Balsavimas vyksta rinkimų dieną nuo 7 iki 21 valandos apylinkės rinkimų komisijos nurodytoje patalpoje. Rinkėjas balsuoja toje rinkimų apylinkėje, į kurios rinkėjų sąrašus jis yra įtrauktas, jei kitko nenumato šis įstatymas.

54 straipsnis. Balsavimo patalpos įrengimas

Balsavimo patalpos įrengimo reikalavimus nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

Balsavimo kabina turi būti įrengta taip, kad niekas negalėtų matyti joje esančio rinkėjo.

Šio įstatymo tekstas turi būti prieinamas kiekvienoje rinkimų apylinkėje. Balsavimo patalpoje turi būti iškabinti kandidatų, renkamų toje apygardoje, sąrašai.

Balsavimo patalpoje negalima rengti jokių kitų renginių, išskyrus rinkimų organizavimą ir balsavimą.

55 straipsnis. Balsavimo pradžia

Rinkimų dieną balsavimo patalpa atidaroma tik susirinkus joje ne mažiau kaip 3/5 apylinkės rinkimų komisijos narių. Tada rinkimų komisijos pirmininkas su komisijos nariais patikrinęs, ar balsadėžė yra tuščia, ją antspauduoja. Įsitikinęs, kad balsavimo patalpa įrengta nepažeidžiant nustatytų reikalavimų, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas įrašo visą apylinkės gautų biuletenių skaičių į balsų skaičiavimo protokolą, išdaliuja rinkimų biuletenius ir rinkėjų sąrašus komisijos nariams, kiekvienam komisijos nariui išdalintų rinkimų biuletenių skaičių įrašo į rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir atidaro balsavimo patalpą, tuo skelbdamas rinkimų pradžią.

56 straipsnis. Rinkėjo asmenybės nustatymas

Atvykęs į balsavimo patalpą, rinkėjas pateikia apylinkės rinkimų komisijos nariui balsavimo pažymėjimą, pasą ar kitą dokumentą, patvirtinantį jo asmenybę bei pilietybę, ir pasirašo rinkėjų sąrašė. Balsavimo pažymėjimas rinkėjui negražinamas. Tik po to, kai rinkėjas pasirašo, jam išduodami rinkimų biuleteniai. Balsuojant paštu, balsavimo pažymėjime pažymima apie biuletenių išdavimą ir balsavimo pažymėjimas gražinamas rinkėjui.

Išduoti rinkėjui kurio nors kito asmens rinkimų biuletenį draudžiama. Komisijos narys, pažeidęs šį reikalavimą, atsako pagal įstatymus.

57 straipsnis. Balsavimo tvarka

Gavęs rinkimų biuletenius, rinkėjas eina į balsavimo kabinetą, kurioje biuletenius užpildo.

Vienmandatės rinkimų apygardos biuletenyje rinkėjas pažymi to kandidato į Seimo narius pavardę, už kurią jis balsuoja, o daugiamandatės rinkimų apygardos biuletenyje pažymi tos politinės partijos ar politinės organizacijos (jų koalicijos) pavadinimą, dėl kurių iškeltų kandidatų sąrašo jis balsuoja "už".

Užpildytus rinkimų biuletenius rinkėjas asmeniškai įmeta į balsadėžę.

Rinkėjui prašant, sugadintas rinkimų biuletenis pakeičiamas nauju. Sugadinti biuleteniai laikomi atskirai po to, kai išdavęs naują biuletenį, rinkimų komisijos narys jį perbraukė ir ant jo pasirašė.

Rinkėjas, kuris dėl fizinių trūkumų negali pats užpildyti rinkimų biuletenio, įmesti jo į balsadėžę, gali nurodyti kitą asmenį (išskyrus rinkimų komisijos pirmininką ar narį), kuris vietoje jo atliktų šiuos veiksmus.

58 straipsnis. Balsavimas paštu

Balsuoti paštu galima pašto skyriuose jų darbo valandomis,

pradedant 7 diena iki rinkimų ir baigiant likus 1 dienai iki rinkimų, jei rinkėjas yra įrašytas į to miesto, rajono rinkėjų sąrašus, ir baigiant likus 2 dienoms iki rinkimų, jei rinkėjas nėra įrašytas į to miesto, rajono rinkėjų sąrašus. Balsavimo paštu išlaidas apmoka valstybė.

Už balsavimo organizavimą atsako pašto skyriaus viršininkas. Jis yra atsakingas už rinkimų biuletenių ir balsavimo vokų išdavimą ir priėmimą balsavimo paštu metu.

Rinkimų biuleteniams ir vokams išduoti bei priimti balsavimo paštu metu skiriamas atsakingas pareigūnas (pareigūnai).

Pašto skyriuose turi būti patalpa (vieta), kur rinkėjas galėtų netrukdomas užpildyti rinkimų biuletenius ir įdėti juos į balsavimo voka.

Balsavimas paštu vyksta šio įstatymo 56 ir 57 straipsniuose nustatyta tvarka, išskyrus biuletenių įmetimą į balsadėžę. Kartu su rinkimų biuleteniais rinkėjui išduodami vokai balsavimui paštu.

Rinkėjas užpildytus rinkimų biuletenius įdeda į vidinį balsavimo voka, jį užklijuoja ir kartu su balsavimo pažymėjimu įdeda į išorinį voka, kurį taip pat užklijuoja. Išorinis vokas antspauduojamas ryšių skyriaus antspaudu.

Vokai balsavimui paštu adresuojami tos apylinkės rinkimų komisijai, į kurios apylinkės rinkėjų sąrašą rinkėjas yra įtrauktas.

Išorinius vokus, balsavimo vokus ir rinkimų biuletenius paštiniškas atneša į namus negalintiems vaikščioti rinkėjams likus iki rinkimų dienos ne mažiau kaip 2 dienoms. Negalintių vaikščioti rinkėjų sąrašą ne vėliau kaip prieš 7 dienas iki rinkimų sudaro apylinkės rinkimų komisijos pagal duomenis, miesto, rajono globos ir rūpybos įstaigų pateiktus raštus. Pašto darbuotojai, rinkimų komisijų nariai ar kiti asmenys negali atnešti išorinių vokų, balsavimo vokų ir rinkimų biuletenių į namus rinkėjams, kurie nėra įrašyti į negalintių vaikščioti rinkėjų sąrašą.

Užklijuotą išorinį voka (su jame esančiu balsavimo pažymėjimu, balsavimo voku ir ten esančiais biuleteniais) rinkėjas gali:

- 1) įteikti pašto skyriaus pareigūnui;
- 2) įteikti paštiniškui, atnešusiam jam rinkimų dokumentus;
- 3) įmesti į pašto dėžutę.

59 straipsnis. Balsavimas diplomatinėje atstovybėje

Balsuoti Lietuvos Respublikos diplomatinėje atstovybėje (konsulate) galima jos darbo valandomis tam skiriant ne mažiau kaip 4 valandas per dieną. Balsavimo dienas (ne mažiau 5) kiekvienai diplomatinei atstovybei (konsulatui) nustato Vyriausioji rinkimų komisija, suderinusi su Užsienio reikalų ministerija. Diplomatinė atstovybė (konsulatas), kuriose vyksta balsavimas, sąrašą sudaro Vyriausioji rinkimų komisija, suderinusi su Užsienio reikalų ministerija. Už balsavimo organizavimą atsako diplomatinės atstovybės (konsultato) vadovas.

60 straipsnis. Balsavimas laive, plaukiojančiame su Lietuvos valstybine vėliava

Balsavimas laive vyksta, jeigu laivas ne mažiau kaip prieš 6 dienas iki rinkimų išplaukia iš Lietuvos Respublikos uosto ir

negrįžta iki rinkimų dienos arba jei yra kitos aplinkybės, dėl kurių turintis teisę rinkti laivo įgulos narys ar keleivis negali balsuoti savo rinkimų apylinkėje ar paštu.

Sąrašą laivų, kuriuose vyksta balsavimas, ir balsavimo kiekviename laive laiką nustato Vyriausioji rinkimų komisija, suderinusi su kompetentingomis tarnybomis ir Užsienio reikalų ministerija taip, kad kiekvienam laive esančiam rinkėjui būtų sudaryta galimybė balsuoti. Už balsavimo laive organizavimą atsako laivo kapitonas ar jo padėjėjas, kurie yra Lietuvos Respublikos piliečiai.

61 straipsnis. Balsavimas Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir laivuose, plaukiojančiuose su Lietuvos valstybine vėliava, tvarka

Balsavimo tvarką Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir laivuose, plaukiojančiuose su Lietuvos valstybine vėliava, nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

62 straipsnis. Balsavimas gydymo, socialinės rūpybos ir globos įstaigose

Gydymo, socialinės rūpybos ir globos įstaigose sudaromi specialūs balsavimui skirti pašto skyriai.

Galintys judėti šių įstaigų pacientai balsuoja patys balsavimo patalpoje šio įstatymo 58 straipsnyje nustatyta tvarka.

Negalinčius judėti gydymo bei globos įstaigų globotinius lanko specialaus pašto skyriaus pareigūnai, kuriuos tvirtina apygardų rinkimų komisijos. Balsuojantis asmuo turi pats jam sudarytomis slaptumo sąlygomis užpildyti rinkimų biuletenį ir įdėti jį į balsavimo voka. Esant reikalui, jis gali pasinaudoti asmens, kuriuo pasitiki, pagalba.

Gydymo, socialinės rūpybos ar globos įstaigos vadovo nurodymu gali būti draudžiama dėl balsavimo trikdyti ligonius, kurių būklė yra sunki. Šis nurodymas specialiems pašto skyriams yra privalomas.

Taip pat draudžiama dėl balsavimo trikdyti asmenį, jeigu Sveikatos apsaugos ministerijos nustatyta tvarka gydytojų komisija padarė išvadą, kad jis balsavimo metu dėl lėtinės psichinės ligos, silpnaprotystės ar trumpalaikio psichikos sutrikimo negali suprasti savo veiksmų esmės ir jų valdyti.

63 straipsnis. Balsavimas kariniuose daliniuose

Krašto apsaugos sistemos ir vidaus tarnybos daliniuose sudaromi specialūs balsavimui skirti pašto skyriai.

Pagal galimybę dalinių vadai sudaro sąlygas kariams balsuoti jų nuolatinės gyvenamosios vietos rinkimų apylinkėse.

64 straipsnis. Balsavimas bausmės atlikimo vietose

Bausmės atlikimo vietose sudaromi specialūs balsavimui skirti pašto skyriai.

Įkalinimo įstaigų vadovai įstatymų numatyta tvarka gali išleisti nuteistuosius balsuoti jų nuolatinės gyvenamosios

vietos rinkimų apygardose.

X. BALSŲ SKAIČIAVIMAS IR RINKIMŲ REZULTATŲ NUSTATYMAS

65 straipsnis. Balsavimo vokų ir biuletenių apskaita pašto skyriuose

Likus vienai dienai iki rinkimų pašto skyriaus viršininkas gražina nepanaudotus vokus ir rinkimų biuletenius apygardos rinkimų komisijai.

Balsavimo vokų ir biuletenių apskaitą tvarko pašto skyriaus viršininkas tam specialiai skirtame žurnale Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka.

Paštas vokus su rinkėjų užpildytais biuleteniais įteikia apylinkių rinkimų komisijoms rinkimų dieną ne vėliau kaip likus 2 valandoms iki rinkimų pabaigos.

Balsavimo vokų ir biuletenių apskaitą Lietuvos Respublikoje tvarko Vyriausioji rinkimų komisija.

66 straipsnis. Rinkimų biuletenių apskaita rinkimų apylinkėse

Uždarius balsavimo patalpą, apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 rinkimų komisijos narių, užklijuoja ir antspauduoja balsadėžės plyšį, atskirai iš kiekvieno apylinkės rinkimų komisijos nario surenka nepanaudotus rinkimų biuletenius, viešai juos suskaičiuoja, įrašo jų skaičių į balsų skaičiavimo protokolą ir pagal parašus rinkėjų sąrašė bei balsavimo pažymėjimus patikrina, ar nėra neteisėtai išduotų biuletenių.

Nepanaudotus ir sugadintus rinkimų biuletenius rinkimų komisija viešai suskaičiuoja, anuliuoja nukirpdama dešiniąjį viršutinį kampą, sudeda į specialiai tam skirtus vokus ir antspauduoja. Nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius įrašomas į balsų skaičiavimo protokolą.

67 straipsnis. Balsų skaičiavimas rinkimų apylinkėje ir balsavusių rinkėjų apskaita

Apylinkės rinkimų komisija, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 jos narių, apžiūri apylinkės rinkimų balsadėžę: ar nepažeisti antspaudai ir ar nėra kitų požymių, liudijančių, kad ji galėjo būti atidaryta ar kitaip būtų buvę įmanoma iš jos išimti rinkimų biuletenius. Ar balsadėžė buvo pažeista, sprendžia komisija, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių. Jeigu komisija priima sprendimą, kad balsadėžė buvo pažeista, apie tai surašomas aktas ir balsai neskaičiuojami.

Įsitikinus, kad balsadėžė nebuvo pažeista, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių ir stebėtojams, ji atidaroma, visi rinkimų biuleteniai sudedami ant stalų, ant kurių negali būti jokių kitų dokumentų bei rašymo priemonių, ir pradedama skaičiuoti balsus.

Balsai skaičiuojami taip, kad šią procedūrą, rinkėjų pažymėtus balsavimo biuletenius galėtų stebėti visi balsų skaičiavimo metu dalyvaujantys asmenys. Konkrečią balsų skaičiavimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

Pagal apylinkės rinkėjų sąrašus nustatomas rinkimų apylinkės rinkėjų skaičius. Rinkėjų, kuriems buvo išduoti biuleteniai, skaičius nustatomas pagal rinkėjų parašus,

liudijančius, kad biuleteniai gauti. Balsavusių rinkimų apylinkėje rinkėjų skaičius nustatomas pagal apylinkės rinkimų balsadėžėje rastų biuletenių skaičių. Dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius nustatomas pagal apylinkių rinkimų balsadėžėse rastų biuletenių skaičių ir paštu gautų biuletenių skaičių.

Radusi balsadėžėje biuletenių daugiau, negu jų buvo išduota rinkėjams, komisija imasi priemonių priežastims išsiaiškinti.

Balsų skaičiavimo rezultatai įrašomi į balsų skaičiavimo protokolą.

67-1 straipsnis. Balsavusių paštu rinkėjų apskaita ir balsų skaičiavimas

Suskaičiavus balsadėžėje rastus rinkimų biuletenius, pradedami skaičiuoti rinkimų biuleteniai, gauti paštu:

1) apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas pateikia neatplėštus visus paštu gautus išorinius vokus. Jų skaičius įrašomas į balsų skaičiavimo protokolą;

2) išoriniai vokai po vieną atplėšiami;

3) iš išorinių vokų išimami balsavimo pažymėjimai ir tikrinami pagal apylinkės rinkėjų sąrašą, o vidiniai balsavimo vokai antspauduojami rinkimų apylinkės antspaudu. Jeigu balsavimo pažymėjime įrašytas asmuo, kurio nėra rinkėjų sąrašė, arba rinkėjų sąrašė yra rinkėjo parašas, liudijantis, kad jis jau balsavo apylinkėje, arba yra gautas kitas to paties rinkėjo balsavimo paštu vokas, arba išoriniame voke nėra balsavimo pažymėjimo, arba išoriniame voke yra įdėta daugiau kaip vienas vidinis balsavimo vokas, antspaudas nededamas ir laikoma, kad voke esantys rinkimų biuleteniai negalioja. Tą faktą būtina pažymėti ant vidinio balsavimo voko;

4) apylinkės rinkėjų sąrašė prie rinkėjo, kurio balsas gautas paštu, pavardės įrašoma "balsavo paštu";

5) antspauduotas vidinis balsavimo vokas įmetamas į balsadėžę, įrengtą pagal nustatytus reikalavimus;

6) taip peržiūrėjus visus paštu gautus vokus, balsadėžė atidaroma ir, atplėšus antspauduotus vidinius balsavimo vokus, skaičiuojami paštu gauti balsai pagal 67 straipsnio reikalavimus. Jeigu balsavimo voke yra daugiau kaip po vieną vienmandatės ir daugiamandatės apygardos rinkimų biuletenį, visi voke esantys biuleteniai pripažįstami negaliojančiais.

Jei rinkimų apylinkėje (komisijoje) yra tik vienas antspauduotas vidinis vokas, jis, kad nebūtų pažeistas balsavimo slaptumas, neatplėšiamas, o perduodamas aukštesniajai rinkimų komisijai, kuri balsavimo rezultatus įrašo į savo balsų skaičiavimo protokolą.

68 straipsnis. Balsų skaičiavimo rinkimų apylinkėje protokolai

Kiekvienoje rinkimų apylinkėje surašomi du balsų skaičiavimo protokolai: vienmandatės rinkimų apygardos ir daugiamandatės rinkimų apygardos.

Vienmandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokole įrašoma:

1) rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje;

2) gautų iš apygardos rinkimų komisijos biuletenių skaičius;

3) kiekvienam komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičius, rinkėjams išduotų biuletenių skaičius, rinkėjų parašų skaičius, balsavimo pažymėjimų skaičius, nepanaudotų ir

sugadintų biuletenių skaičius;

4) anuliuotų rinkimų biuletenių skaičius;

5) rinkimų apylinkės patalpoje balsavusių rinkėjų skaičius;

6) balsadėžės atidarymo laikas;

7) balsadėžėje rastų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius;

8) balsadėžėje rastų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius;

9) balsadėžėje rastų atskirai už kiekvieną kandidatą į Seimo narius paduotų balsų skaičius;

10) paštu gautų vokų skaičius, antspauduotų vidinių vokų skaičius;

11) paštu gautų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius;

12) paštu gautų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius;

13) paštu gautų balsų už kiekvieną kandidatą į Seimo narius skaičius;

14) iš viso rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius;

15) iš viso negaliojančių rinkimų apylinkėje biuletenių skaičius;

16) iš viso už kiekvieną kandidatą į Seimo narius paduotų balsų skaičius.

Daugiamandatės rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokole įrašoma:

1) rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje;

2) gautų iš apygardos rinkimų komisijos biuletenių skaičius;

3) kiekvienam komisijos nariui išduotų rinkimų biuletenių skaičius, rinkėjams išduotų biuletenių skaičius, rinkėjų parašų skaičius, balsavimo pažymėjimų skaičius, nepanaudotų ir sugadintų biuletenių skaičius;

4) anuliuotų rinkimų biuletenių skaičius;

5) rinkimų apylinkės patalpoje balsavusių rinkėjų skaičius;

6) balsadėžės atidarymo laikas;

7) balsadėžėje rastų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius;

8) balsadėžėje rastų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius;

9) balsadėžėje rastų atskirai už kiekvienos politinės partijos ar politinės organizacijos (jų koalicijos) iškeltų kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius;

10) paštu gautų vokų skaičius, antspauduotų vidinių vokų skaičius;

11) paštu gautų negaliojančių rinkimų biuletenių skaičius;

12) paštu gautų galiojančių rinkimų biuletenių skaičius;

13) paštu gautų balsų, paduotų už kiekvienos politinės partijos ar politinės organizacijos (jų koalicijos) iškeltų kandidatų sąrašą, skaičius;

14) iš viso rinkimų apylinkėje dalyvavusių rinkimuose rinkėjų skaičius;

15) iš viso negaliojančių rinkimų apylinkėje biuletenių skaičius;

16) iš viso už kiekvienos politinės partijos ar politinės organizacijos (jų koalicijos) iškeltų kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičius.

Jeigu balsadėžėje buvo rasta daugiau biuletenių negu jų buvo išduota rinkėjams, apie tai įrašoma balsų skaičiavimo protokoluose ir nurodoma, kiek biuletenių buvo rasta daugiau.

Rinkimų apylinkės balsų skaičiavimo protokolus pasirašo

apylinkės rinkimų komisijos pirmininkas ir nariai. Po to protokolus pasirašo stebėtojai. Jų pastabos, komisijos narių nuomonės pridedamos prie protokolų ir yra neatskiriama jų dalis.

69 straipsnis.Negaliojantys biuleteniai

Negaliojančiais biuleteniais laikomi:

- 1) nenustatyto pavyzdžio rinkimų biuleteniai;
- 2) užantspauduoti ne tos rinkimų apylinkės antspaudu;
- 3) ne tos rinkimų apygardos rinkimų biuleteniai;
- 4) tie, kuriuose rinkėjas pažymėjo daugiau kaip vieną kandidatą į Seimo narius ar politinės partijos, politinės organizacijos (jų koalicijos) iškeltų kandidatų sąrašą, už kuriuos jis balsavo, arba nepažymėjo nė vieno kandidato ar kandidatų sąrašo.

Sprendimą dėl rinkimų biuletenio pripažinimo negaliojančiu priima apylinkės rinkimų komisija.

70 straipsnis.Apylinkės balsų skaičiavimo dokumentų pateikimas apygardos rinkimų komisijai

Apylinkės rinkimų komisija visus rinkimų biuletenius, taip pat negaliojančius ir nepanaudotuosius, balsų skaičiavimo protokolus, rinkėjų sąrašus ir kitus rinkimų dokumentus Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatyta tvarka sudeda į paketą ir užantspauduoja. Paketas apygardos rinkimų komisijai pristatomas ne vėliau kaip per 12 valandų po balsavimo pabaigos, jei Vyriausioji rinkimų komisija nenustatė kitaip.

Vyriausioji rinkimų komisija bei Vidaus reikalų ministerija privalo užtikrinti rinkimų dokumentų transportavimo bei juos transportuojančių asmenų saugumą.

71 straipsnis.Balsų skaičiavimas apygardos rinkimų komisijoje

Apygardos rinkimų komisija balsus pradeda skaičiuoti, kai gauna visus balsų skaičiavimo dokumentus iš rinkimų apylinkių.

72 straipsnis.Panaikintas

73 straipsnis.Panaikintas

74 straipsnis.Apygardos rinkimų komisijos balsų skaičiavimo protokolai

Pagal rinkimų apylinkių balsų skaičiavimo protokolus, rinkimų biuletenius ir kitus rinkimų dokumentus apygardos rinkimų komisija nustato:

- 1) apygardoje rinkimuose dalyvavusių rinkėjų skaičių, kuris lygus apygardos rinkimų apylinkėse balsavusių rinkėjų skaičiui;
- 2) apygardoje negaliojančių biuletenių skaičių, kuris lygus apygardos rinkimų apylinkėse negaliojančių biuletenių skaičiui;
- 3) apygardoje galiojančių biuletenių skaičių, kuris lygus apygardos rinkimų apylinkėse galiojančių biuletenių skaičiui;
- 4) už kiekvieną kandidatą į Seimo narius paduotų balsų

skaičių, kuris lygus rinkimų apylinkėse atskirai už kiekvieną kandidatą į Seimo narius gautų balsų skaičiui;

5) už kiekvienos politinės partijos ar politinės organizacijos (jų koalicijos) iškeltų kandidatų sąrašą paduotų balsų skaičių, kuris lygus rinkimų apylinkėse atskirai už kiekvienos politinės partijos ar politinės organizacijos (jų koalicijos) iškeltų kandidatų sąrašą gautų balsų skaičiui.

75 straipsnis. Rinkimų rezultatų nustatymas vienmandatėse rinkimų apygardose

Vienmandatėse rinkimų apygardose rinkimai laikomi įvykusiais, jei rinkimuose dalyvauja daugiau kaip 40 procentų rinkėjų, įrašytų į tos rinkimų apygardos rinkėjų sąrašus. Išrinktu laikomas kandidatas, už kurį rinkimuose balsavo daugiau kaip pusė rinkimuose dalyvavusių rinkėjų.

Jeigu rinkimų apygardoje balotiravosi daugiau kaip du kandidatai ir nė vienas iš jų nebuvo išrinktas Seimo nariu, Vyriausioji rinkimų komisija, laikydamasi šio įstatymo reikalavimų, ne vėliau kaip per dvi savaites nuo rinkimų rezultatų paskelbimo rengia pakartotinį balsavimą, kuriame dalyvauja du kandidatai, pirmajame balsavime gavę daugiausia balsų. Po pakartotinio balsavimo išrinktu laikomas tas kandidatas, už kurį balsavo daugiau rinkėjų. Jeigu už abu kandidatus paduotas vienodas balsų skaičius, rengiami pakartotiniai rinkimai.

Jeigu rinkimų apygardoje balotiravosi ne daugiau kaip du kandidatai ir nė vienas iš jų nebuvo išrinktas, rengiami pakartotiniai rinkimai.

76 straipsnis. Rinkimų rezultatų nustatymas daugiamandatėje rinkimų apygardoje

Daugiamandatėje rinkimų apygardoje rinkimai laikomi įvykusiais, jeigu juose dalyvavo daugiau kaip vienas ketvirtadalis visų rinkėjų.

Politinė partija ar politinė organizacija (koalicija) gali gauti Seimo narių mandatus tik tuomet, jei už jo pateiktą kandidatų sąrašą balsavo ne mažiau kaip 4% rinkimuose dalyvavusių rinkėjų. Tautinių mažumų visuomeninė politinė organizacija gali gauti Seimo narių mandatus, jeigu už jos pateiktą sąrašą balsavo ne mažiau rinkėjų, negu reikia sudaryti bent vieną kvotą.

Mandatai politinėms partijoms ir politinėms organizacijoms (koalicijoms) paskirstomi proporcingai pagal tai, kokių balsų skaičių gavo kiekviena politinė organizacija, taikant kvotų ir liekanų metodą.

Pirmiausia apskaičiuojama kvota, t.y. kiek balsų reikia 1 mandatui gauti. Ji lygi visų daugiamandatėje apygardoje paduotų balsų už sąrašus, dalyvaujančius mandatų paskirstyme, skaičiui, padalintam iš 70. Jei dalijant gaunamas dalmuo su liekana, liekana atmetama, o prie dalmens pridedamas 1.

Tada už kiekvieną sąrašą paduotas balsų skaičius dalinamas iš kvotos. Gautas sveikasis dalmuo yra mandatų skaičius, tenkantis kiekvienam sąrašui, o šio dalinimo liekanos naudojamos likusiems mandatams paskirstyti. Dėl to visos politinės organizacijos (koalicijos) yra surašomos iš eilės – pagal joms atitekusių dalinimo liekanų didumą pradedant nuo didžiausiosios. Jei dviejų organizacijų liekanos yra lygios,

pirmąją yra įrašoma ta, kuri gavo daugiau rinkėjų balsų, o jeigu ir šie skaičiai lygūs, pirmąją įrašoma ta, kuri yra gavusi daugiau mandatų visose apygardose. Likusieji mandatai po vieną padalinami sąrašams pagal taip sustatytą eilę.

Jei kuriai nors politinei organizacijai (koalicijai) tektų didesnis mandatų skaičius, negu yra jos sąrašė, tai atliekantis mandatų skaičius tuo pačiu būdu padalijamas kitiems sąrašams.

Viename sąrašė kandidatai gauna mandatus ta eilės tvarka, kuri buvo nurodyta politinės organizacijos (koalicijos) pareiškiniuose dokumentuose. Sąrašė praleidžiami tie kandidatai, kurie buvo išrinkti vienmandatėse apygardose. Išrinktam kandidatui iš politinės organizacijos sąrašo, dėl kurio dar turi vykti pakartotinis balsavimas vienmandatėje apygardoje, Seimo nario pažymėjimo įteikimas atidedamas iki pakartotinio balsavimo rezultatų nustatymo.

77 straipsnis. Apygardos balsų skaičiavimo dokumentų
pateikimas Vyriausiajai rinkimų
komisijai

Apygardos rinkimų komisija visus dokumentus, gautus iš rinkimų apylinkių, paštu gautus rinkimų biuletenius, rinkimų apygardos balsų skaičiavimo protokolus, apygardos rinkimų rezultatų nustatymo protokolą ir kitus rinkimų dokumentus sudeda į specialius paketus ir užantspauduoja. Paketai per Vyriausiosios rinkimų komisijos nustatytą laiką perduodami Vyriausiajai rinkimų komisijai.

Rinkimų dokumentus Vyriausioji rinkimų komisija saugo visą Seimo įgaliojimų laiką.

78 straipsnis. Stebėtojų dalyvavimas skaičiuojant
balsus ir nustatant rinkimų rezultatus

Skaičiuojant balsus rinkimų apylinkėse bei apygardose, taip pat nustatant rinkimų rezultatus apygardose, gali dalyvauti politinių partijų ir politinių organizacijų bei kandidatų į Seimo narius stebėtojai, taip pat masinės informacijos priemonių atstovai.

Stebėtojai turi teisę reikšti pastabas ir pretenzijas atitinkamoms rinkimų komisijoms dėl šio ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų pažeidimų, bet neturi kliudyti rinkimų komisijoms darbui. Stebėtojai turi teisę raštu pareikšti protestą, kuris kartu su kitais rinkimų apylinkės rinkimų dokumentais pateikiamas apygardos rinkimų komisijai.

Iki Vyriausiosios rinkimų komisijos pranešimo masinės informacijos priemonių atstovams draudžiama vaizdo ar garso įrašymo technika, žodžiu, raštu ar kitaip skleisti informaciją apie balsų skaičiavimo ar rinkimų rezultatus.

78-1 straipsnis. Skundai dėl rinkimų komisijų sprendimų,
priimtų pasibaigus balsavimui

Politinės partijos ir politinės organizacijos, iškėlusios kandidatą į Seimo narius, kandidatai į Seimo narius, jų įgaliotiniai, stebėtojai apylinkių rinkimų komisijų sprendimus dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo gali apskųsti apygardos rinkimų komisijai ne vėliau kaip per 24 valandas nuo jų priėmimo. Šie skundai turi būti išnagrinėti ne vėliau kaip per 24 valandas.

Apygardų komisijos, nagrinėdamos skundus dėl apylinkių

rinkimų komisijų sprendimų dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo, dalyvaujant ne mažiau kaip 3/5 komisijos narių, gali perskaičiuoti apylinkės rinkimų komisijos pateiktus biuletenius, o nustačiusios protokoluose aritmetinę klaidą, neteisingai suskaičiuotus galiojančius bei negaliojančius biuletenius, surašo papildomą apylinkės balsų skaičiavimo protokolą ir prideda jį prie apylinkės balsų skaičiavimo protokolo. Apygardų rinkimų komisijos neturi teisės pripažinti negaliojančiais apylinkių rinkimų komisijų balsų skaičiavimo protokolų.

Vyriausioji rinkimų komisija, nagrinėdama skundus dėl apygardų rinkimų komisijų sprendimų dėl balsų skaičiavimo protokolų surašymo apygardoje, gali perskaičiuoti apygardos rinkimų komisijos pateiktus rinkimų biuletenius, o nustačiusi protokoluose aritmetinę klaidą, neteisingai suskaičiuotus galiojančius ar negaliojančius biuletenius, surašo papildomą apygardos, apylinkės balsų skaičiavimo protokolus ir prideda juos prie apygardos balsų skaičiavimo protokolų. Vyriausioji rinkimų komisija neturi teisės pripažinti negaliojančiais apygardų ir apylinkių balsų skaičiavimo protokolų.

Politinės partijos ir politinės organizacijos, iškėlusios kandidatus į Seimo narius, kandidatai į Seimo narius Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimus arba jos atsisakymą nagrinėti skundus dėl rinkimų įstatymo pažeidimų ne vėliau kaip per 24 valandas po to, kai paskelbiami oficialūs rinkimų rezultatai, gali apskųsti Seimui ar Respublikos Prezidentui. Tokiais atvejais Seimas ar Respublikos Prezidentas ne vėliau kaip per 48 valandas kreipiasi į Konstitucinį Teismą su paklausimu dėl Seimo rinkimų įstatymo pažeidimo.

78-2 straipsnis. Paklausimas dėl Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo pažeidimo

Su paklausimu, ar nebuvo pažeistas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymas, į Konstitucinį Teismą gali kreiptis Lietuvos Respublikos Seimas, taip pat Respublikos Prezidentas ne vėliau kaip per 3 dienas po to, kai paskelbiami oficialūs rinkimų rezultatai.

Konstitucinis Teismas tiria ir vertina Vyriausiosios rinkimų komisijos sprendimą arba jos atsisakymą nagrinėti skundus dėl Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo pažeidimų tais atvejais, kai sprendimai buvo priimti ar kita komisijos veika buvo padaryta pasibaigus balsavimui.

Tokių paklausimą Konstitucinis Teismas išnagrinėja ne vėliau kaip per 72 valandas nuo jo įteikimo Konstituciniam Teismui. Į šį terminą įskaitomos ir nedarbo dienos.

Remdamasis Konstitucinio Teismo išvadomis, galutinį sprendimą dėl Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymo pažeidimo priima Lietuvos Respublikos Seimas.

Jeigu Konstitucinis Teismas priima išvadą, kad šiurkščiai pažeistas Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų įstatymas ar suklastoti rinkimų dokumentai ir tai turėjo esminės įtakos rinkimų rezultatams, Lietuvos Respublikos Seimas gali priimti vieną iš šių nutarimų:

- 1) pripažinti rinkimus vienmandatėje ar daugiamandatėje rinkimų apygardoje negaliojančiais - kai pagal balsų skaičiavimo protokolus negalima nustatyti tikrųjų rinkimų rezultatų;

- 2) nustatyti tikruosius galutinius rinkimų rezultatus pagal rinkimų komisijų pateiktus balsų skaičiavimo protokolus.

Seimas kartu priima nutarimą dėl neteisėtai ir teisėtai

išrinktų Seimo narių.

79 straipsnis. Rinkimų rezultatų paskelbimas

Galutinius rinkimų rezultatus ne vėliau kaip per 7 dienas nuo rinkimų skelbia Vyriausioji rinkimų komisija.

80 straipsnis. Seimo nario pažymėjimas

Po rinkimų rezultatų paskelbimo Vyriausioji rinkimų komisija per 3 dienas išrinktiems kandidatams įteikia Seimo nario pažymėjimus, išskyrus atvejus, numatytus 76 straipsnyje. Visus ginčus dėl Seimo nario pažymėjimo neįteikimo ne vėliau kaip per 3 dienas sprendžia Vilniaus apygardos teismas, kurio sprendimas įsiteisėja nuo paskelbimo.

Pakeitimai:

1.Nr.1-645; 1994.11.08.; Žin., 1994, Nr.89-1718.

81 straipsnis. Nebesančių Seimo narių vietų užėmimas

Jei Seimo narys mirė, nebegali vykdyti Seimo nario įgaliojimų ar anksčiau laiko nutraukti jo deputatiniai įgaliojimai:

1) vienmandatėje rinkimų apygardoje, kurioje jis buvo išrinktas, organizuojami nauji rinkimai;

2) daugiamandatėje rinkimų apygardoje Seimo nariu tampa tos politinės partijos, politinės organizacijos ar jungtinio sąrašo, pagal kurį buvo išrinktas nebesantis Seimo narys, pirmas neišrinktasis kandidatas.

82 straipsnis. Pakartotiniai rinkimai

Pakartotiniai rinkimai vyksta:

1) rinkimų apygardose, kuriose rinkimai neįvyko ar pripažinti negaliojančiais;

2) šio įstatymo 75 straipsnyje numatytais atvejais.

Pakartotiniai rinkimai rengiami ne vėliau kaip po pusės metų. Konkrečią pakartotinių rinkimų dieną ir jų rengimo tvarką nustato Vyriausioji rinkimų komisija.

83 straipsnis. Rinkimų pripažinimas negaliojančiais

Vyriausioji rinkimų komisija gali pripažinti rinkimų rezultatus rinkimų apygardose negaliojančiais, jeigu nustato, kad šiurkštūs šio įstatymo pažeidimai, padaryti balsavimo metu, ar dokumentų suklastojimas turėjo lemiamos įtakos rinkimų rezultatams.

84 straipsnis. Seimo nario mandato netekimas

Kiekvienas kandidatas į Seimo narius turi viešai paskelbti ir savo rinkiminiuose plakatuose, taip pat politinės organizacijos plakatuose su kandidatų sąrašu pažymėti, jeigu ne pagal Lietuvos Respublikos užduotis yra sąmoningai bendradarbiavęs su kitų valstybių specialiosiomis tarnybomis.

Jei kandidatas to nepadarė ir po rinkimų įstatymų nustatyta tvarka įrodoma, kad jis ne pagal Lietuvos Respublikos užduotis sąmoningai bendradarbiavo su KGB ar kitomis užsienio specialiosiomis tarnybomis, nuo tos dienos nutraukiami jo deputatiniai įgaliojimai.

85 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas

Šis įstatymas įsigalioja nuo Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimo "Dėl Lietuvos Respublikos Seimo rinkimų 1992 m. spalio 25 d." priėmimo dienos.

LIETUVOS RESPUBLIKOS
AUKŠČIAUSIOSIOS TARYBOS
PIRMININKAS

VYTAUTAS LANDSBERGIS

Vilnius, 1992 m. liepos 9 d.
Nr. I-2721

—